

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیم سال اول ۹۵-۹۴

رشته‌های تفسیر، فلسفه، کلام، تاریخ، اخلاق، مهدویت، امامت و ادبیات عرب ورودی مهر ۹۳

ردیف:		
صنوبری:	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۴
نمره ضریبی:	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۶
	ساعت پایانی: ۷۰ دقیقه	ساعت پایانی: ۸۰ دقیقه
شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حرف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حرف

مهر مدرسه

کد امتحان:	۳۹۴۱/۱۱
تاریخ:	۱۳۹۴/۱۰/۱۶
عنوان:	اصول فقه ۳
کتاب:	اصول فقه مظفر
مورد:	جلد سوم و چهارم: از ابتدای «المقصد الثالث: مباحث الحججه» تا ابتدای «الباب الخامس: حججه القطار» (ص ۱۲۲-۷) به استثنای: ۱. مباحث مقدمات دلیل انسداد تا ابتدای کتاب التریز (ص ۵۲-۳۲) ۲. مبحث دلیل حجیت غیر الواحد من الاجماع (ص ۹۶-۸۹) و ۳. بحث الباب الثالث الاجماع (ص ۱۲۵-۱۰۱)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرس علی: شهرتان: استان:

۱- لزوم خروج مباحث الحججه از علم اصول» اشکال کدام یک از اقوال زیر در مورد موضوع مباحث حجت است؟ ص ۱۱

- الف. ذات دلیل
- ب. الادله لاربعة
- ج. دلیل بما هو دلیل
- د. دلیل بما هو فی نفسه

۲- کدام گزینه در مورد طریقت قطع درست نیست؟ ص ۲۷ و ۲۸

- الف. جعل تشریعی طریقت برای قطع محال است.
- ب. نفی تکوینی طریقت از قطع محال است.
- ج. نفی طریقت از قطع مستلزم تناقض است.
- د. نفی طریقت از قطع قطع ممکن است.

۳- آیه شریفه «ما ننسخ من آیه أو ننسها نأت بخیر منها أو مثلها» (بقره: ۱۰۶) به کدام یک از موارد زیر اشاره دارد؟ ص ۵۶

- الف. امکان نسخ تلاوت
- ب. نسخ حکم و تلاوت
- ج. نسخ حکم وضعی
- د. نسخ حکم تکلیفی

۴- به نظر مصنف (ره) اگر پیامبر صلی الله علیه و آله عملی را انجام دهد که مختص بودن آن به پیامبر صلی الله علیه و آله معلوم نیست، حکم این عمل

همراه دلیل آن به ترتیب کدام است؟ ص ۶۹ و ۷۰

- الف. عمل مجمل خواهد گردید - قاعده حمل علی الاعم الأغلب
- ب. عمومیت حکم برای مکلفین - قاعده حمل علی الاعم الأغلب
- ج. عمومیت حکم برای مکلفین - التمسک بالعام المخصص الدائر بین الاقل و الاکثر
- د. اختصاص داشتن حکم به پیامبر - التمسک بالعام المخصص الدائر بین الاقل و الاکثر

۵- به نظر مصنف کدام یک از ادله زیر بر حجیت خبر واحد دلالت ندارد؟

- الف. بناء عقلاء ص ۹۶
- ب. آیه کتمان ص ۸۵
- ج. روایات ص ۸۶
- د. آیه نبأ ص ۷۶

۶- به نظر شهید اول، کدام گزینه به معنای «مفهوم موافق» می‌باشد؟ ص ۱۳۱

- الف. فحوی الخطاب
- ب. لحن الخطاب
- ج. دلیل الخطاب
- د. مدلول الخطاب

۷- با توجه به عبارت «شئ جماعه من الاخباریین علی الاصولیین بانهم أخذوا ببعض الامارات الظنیه الخاصه» اشکال اخباریین را توضیح

داده و پاسخ اصولیین را بنویسید. ص ۲۰ - ۲۲ نمره

جواب: اشکال این است که چرا اصولیین بعضی از امارات ظنیه را حجت می‌دانند در حالی که ظن ما را به حق نمی‌رساند و آیات شریفه ما را از پیروی ظن نهی نموده است؟! (۱ نمره)

پاسخ اشکال این است که حجت دانستن پاره‌ای از ظنون از این جهت نیست که آنها تنها یک ظن هستند بلکه چون دلیل قطعی بر اعتبار آنها قائم شده است به آنها عمل می‌کنند و این در واقع عمل به قطع و یقین است [لذا به امارات معتبر «طرق علمیه» گفته می‌شود]. (۱ نمره)

۸- با توجه به عبارت «استدل بعضهم على حجية خبر الواحد بالخصوص بدليل انسداد باب العلم» دو اشکال این استدلال را بنویسید. ص

۲

جواب: اشکال اول: مقصود اثبات حجیت خبر واحد حتی در فرض انفتاح باب علم است در حالی که این استدلال، حجیت خبر واحد را تنها در فرض انسداد اثبات می‌کند. (دلیل اخص از مدعی است)؛

اشکال دوم: دلیل انسداد، حجیت مطلق ظنون را ثابت می‌کند در حالی که مقصود اثبات حجیت ظنون خاصی است. (دلیل اعم از مدعی است).

۹- با توجه به عبارت «و قد یظن ان قوله تعالى (لقد كان لکم فی رسول الله اسوة حسنة) يدل على وجوب التأسی و الاقتداء برسول الله فی افعاله و وجوب الاقتداء بفعله یلزم منه وجوب کل فعل یفعله فی حقنا و ان کان بالنسبة الیه لم یکن واجباً الا ما دلّ الدلیل الخاص علی

۲

عدم وجوبه فی حقنا» اشکال مطرح شده را همراه با دو جواب آن بنویسید. ص ۶۷ و ۶۸

جواب: اشکال: آیه دلالت بر وجوب تأسی به فعل پیامبر دارد و لازم‌اش این است که هر فعلی که او انجام می‌داد بر ما واجب بشود اگرچه بر خود او واجب نبوده است. پاسخ اول: اولاً آیه دلالت بر حسن اقتداء دارد نه وجوب آن پاسخ دوم: آیه مربوط تأسی به پیامبر صلی الله علیه و آله در مورد صبر در جهاد و تحمل مصائب مربوط به آن می‌باشد. (پاسخ سوم از قول علامه حلی (ره) در کتاب نقل شده است).

۱۰- در صورت پذیرش دلالت آیه نفر بر حجیت خبر واحد، نحوه استدلال به این آیه بر وجوب اجتهاد و حجیت قول مجتهد را تبیین

۲

نمایید. ص ۸۴ - ۲ نمره

جواب: مفهوم تفقه در زمان‌های نزدیک به معصومین تنها شامل تنقیح صدور روایت از معصوم بوده ولی در زمان‌های متأخر شامل تنقیح صدور، جهت صدور و دلالت روایت می‌شود. لکن اختلاف ارکان تفقه و آنچه که مفهوم تفقه را ایجاد می‌کند باعث نمی‌شود که مفهوم تفقه تغییر کند؛ لذا آیه شریفه همان‌گونه که بر وجوب نفر و تفقه توسط گروهی از هر قوم و وجوب قبول قول آن‌ها توسط دیگران دلالت می‌کند همچنین بر وجوب کفایی اجتهاد توسط یک عده و وجوب قبول قول آنان توسط دیگران دلالت دارد.

۱

۱۱- مقدمات استدلال به بناء عقلاء برای حجیت خبر واحد را بنویسید. ص ۹۶ و ۹۷ - ۱ نمره

جواب: مقدمه اول: بناء عقلاء این است که به خبر تفته عمل می‌کنند. (۰/۵ نمره)

مقدمه دوم: چون شارع با عقلاء متحد المسلك است این بناء عقلاء کشف می‌کند از اینکه شارع نیز با عقلاء موافق است. (۰/۵ نمره)

۲

۱۲- دلیل عقلی را تعریف کرده و بنویسید آیا عقل نظری می‌تواند دلیل بر حکمی شرعی قرار گیرد؟ ص ۱۳۳ - ۲ نمره

جواب: دلیل عقلی: عبارت است از هر قضیه عقلی که بتوان بوسیله آن حکم قطعی شرعی را ثابت نمود. (۱ نمره)

عقل نظری نمی‌تواند دلیل بر حکم شرعی قرار گیرد مگر به ضمیمه ملازمه حکم عقل با شرع که این حکم عقل را شارع هم قبول دارد زیرا احکام الهی توقیفیه است و به جز از طریق وحی و گفتار معصومین ثابت نمی‌شود و عقل نظری به تنهایی و بدون لحاظ ملازمات قادر به درک آن‌ها نیست. (۱ نمره)

* سؤال زیر مختصّ طلاب غیر حضوری می‌باشد:

۱۳- با توجه به عبارت «الدلیل علی حجیة الحججة یجب أن یكون قطعياً فلا یصح الاستدلال بالایات علی حجیة خبر الواحد» اشکال مطرح

۲

شده را بیان نموده و پاسخ آن را بنویسید. ص ۷۵ - ۲ نمره

جواب: اشکال: نمی‌توان برای حجیت خبر واحد به آیات استدلال نمود زیرا آیات ظنی الدلالة هستند و این نوع استدلال، استدلال به ظن بر حجیت ظن خواهد بود.

پاسخ: چون بر حجیت ظواهر کتاب دلیل قطعی داریم لذا استدلال به کتاب با این ویژگی در واقع استدلال به علم است پس در نهایت به علم منتهی می‌شود.